

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра корекційної педагогіки та інклюзії

Сивик Г. Є., Фіцик І. О, Сидорович О. І.
НАВЧАЛЬНА (ВОЛОНТЕРСЬКА) ПРАКТИКА

Програма та методичні рекомендації
для керівників та студентів

Спеціальність	<u>016 «Спеціальна освіта»</u>
Факультет	<u>педагогічної освіти</u>
Освітній рівень	<u>«бакалавр»</u>
Форма навчання	<u>денна</u>
Курс, семестр	<u>II курс, IV семестр</u>



Львів – 2017

УДК 378.091:364-322(07)

Рекомендовано до друку рішення засідання кафедри корекційної педагогіки та інклюзії (протокол № від 2017 р.)

Вченою радою факультету педагогічної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № від 2017 р.)

Рецензенти:

- Островська К. О. доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри корекційної педагогіки та інклюзії факультету педагогічної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка
- Лозинський В. Є. директор КЗ ЛОР «Навчально-реабілітаційний центр «Довіра», асистент кафедри корекційної педагогіки та інклюзії факультету педагогічної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка

Сивик Г. Є., Фіцик І. О., Сидорович О. І. **Навчальна (волонтерська) практика:** методичні рекомендації для керівників практики і студентів 2 курсу денної форми навчання ОКР «бакалавр» факультету педагогічної освіти зі спеціальності 016 «Спеціальна освіта» / Ганна Сивик, Ірина Фіцик, Ольга Сидорович – Львів : Малий видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 22 с.

У посібнику висвітлено мету, завдання, зміст та особливості організації і проведення навчальної (волонтерської) практики студентів 2 курсу на освітньо-кваліфікаційному рівні «бакалавр» зі спеціальності 016 «Спеціальна освіта» у Львівському національному університеті імені Івана Франка.

Визначено конкретні завдання для кожного типу баз практики, перелік звітної документації, описано основні критерії оцінювання, у додатках наведено зразки всіх видів документації.

Методичні рекомендації допоможуть викладачам у керівництві практикою, а студентам факультету – у самоорганізації роботи.

© Сивик Г. Є., Фіцик І. О., Сидорович О.І., 2017

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Мета і завдання навчальної (волонтерської) практики...	5
2. Бази практики.....	5
3. Етапи проходження практики.....	7
4. Оцінювання практичних умінь та навичок студентів.....	9
5. Зміст навчальної (волонтерської) практики.....	9
6. Перелік звітної документації.....	12
ДОДАТКИ.....	13
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	20

ВСТУП

Навчальна (волонтерська) практика є початковим етапом засвоєння професії спеціального педагога, спеціального психолога. Методичне керівництво практикою здійснюють викладачі кафедри корекційної педагогіки та інклюзії. Практична діяльність здійснюється за індивідуальним планом, який складається практикантом на початку робочого тижня. Він передбачає детальний розпис роботи з вказівкою часу, відведеного на виконання усіх видів робіт, опису методів організації діяльності та форм звітної документації, яка має подаватися до кожного з виконаних завдань. Хід і результати роботи фіксуються у щоденнику практики. Крім щоденника студенти готують інші види документації: протоколи психологічного обстеження осіб різної вікової групи, звіт про виконану роботу та характеристику з місця проходження практики.

Проходження практики є обов'язковим для всіх студентів спеціальності «Спеціальна освіта». Її тривалість визначена навчальним планом і впродовж двох тижнів у VI семестрі і складає 90 годин що відповідає 3 кредитам ECTS

1. Мета і завдання навчальної (волонтерської)

практики

Метою практики є ознайомлення студентів з організацією, змістом, формами та методами діяльності спеціалістів мультидисциплінарної команди в загальноосвітніх, консультативних, навчально-реабілітаційних, медичних закладах, громадських організаціях, допомога в організації роботи відповідних спеціалістів, формування вмінь і навичок експериментального дослідження психофізіологічного розвитку осіб різного віку, застосування засвоєних теоретичних знань, умінь та навичок на практиці.

Завдання практики:

- знайомство з роботою спеціалістів мультидисциплінарної команди закладу – практиканти досліджують основну проблематику загальноосвітніх, консультативних, навчально-реабілітаційних, навчально-виховних, медичних закладів громадських організацій, вивчають документацію та знайомляться з оснащенням кабінетів спеціалістів;
- аналіз психолого-педагогічного супроводу, що здійснюється спеціалістами – студенти відвідують та аналізують заняття корекційного спрямування;
- вивчення психофізичного розвитку особи – практиканти за допомогою психологічних методик досліджують осіб різного віку;
- передволонтерська діяльність (самостійна робота студента) – практикант здійснює індивідуальну роботу з особою, яка потребує волонтерського супроводу на базах практики.

2. Бази практики

1. *Університет III віку* – робота з особами похилого віку; вивчення психологічних особливостей слухачів університету III віку; організація заходів різного спрямування (тренінги, святкові вечори, конкурси тощо).

2. *ГО «Справа Кольпінга»* – робота з особами з порушеннями психофізичного розвитку, допомога у здійсненні психологічного супроводу, обстеження особливостей психофізіологічного розвитку осіб, які перебувають у центрі денного перебування; організація заходів; організація студентського семінару на базі ГО «Справа Кольпінга».

3. *Благодійний фонд імені Івана Павла II* – робота з особами похилого віку; вивчення психологічних особливостей літніх людей; організація заходів різного спрямування (тренінги, святкові вечори, конкурси тощо).

4. *УТОС* – робота з особами різного віку з порушеннями зорової функції (сліпі та слабозорі), обстеження їх психологічних особливостей; ознайомлення з друкованою продукцією шрифтом Брайля, аудіокнигами, тифлотехнічними засобами; вивчення архітектурної доступності різних районів міста; проведення заходів різного спрямування (організація творчих робіт в стінах факультету тощо).

5. *Військово-медичний клінічний центр західного регіону* – робота з військовослужбовцями, їх психологічне обстеження, надання консультації (2 год.), проведення різних заходів.

6. *БФ «Відкрите серце»* – робота з особами з порушеннями психофізичного розвитку, допомога у здійсненні психологічного супроводу, обстеження особливостей психофізіологічного розвитку осіб, які потребують психологічного супроводу; організація заходів; організація студентського семінару на базі БФ «Відкрите серце».

7. *Ресурсний центр для підтримки та супроводу ВПО* – робота з внутрішньо переміщеними особами, вивчення їх психологічних особливостей; організація заходів, проектна діяльність (допомога у реалізації стартапів).

8. *Департамент освіти ЛОДА* – робота з документацією, вивчення специфіки і порівняльний аналіз закладів різного спрямування; організація освітньо-інформативних заходів для педагогів.

9. *На вибір студента* (з підписанням відповідного договору)

3. Етапи проходження практики

Проходження навчальної волонтерської практики передбачає декілька етапів: підготовчий, робочий, підсумковий

Етапи	Завдання етапів
Підготовчий	Знайомство з програмою практики та вимогами до оформлення її результатів. Вирішення організаційних питань
Робочий	Знайомство з умовами проходження практики. Виконання програми практики.
Підсумковий	Підготовка звіту практики. Проведення підсумкової конференції.

Підготовчий етап практики містить у собі вирішення всіх організаційних питань. Він починається з настановчо-методичної конференції, яку організовує та проводить факультетський керівник педагогічної практики. На конференції присутні заступник декана факультету педагогічної освіти, керівники підгруп, усі студенти та, за можливості, керівники від баз практики. Під час настановної конференції керівник практики ознайомлює присутніх з наказом про проходження практики, термінами

проведення, завданнями практики, переліком звітної документації, формою звітності, датою проведення підсумкової конференції, заліку. Заступник декана факультету проводить інструктаж з техніки безпеки та охорони праці.

Підготовка студентів до проходження практики включає:

- проходження медогляду;
- укладання угоди з базою практики
- отримання скерування на базу педагогічної практики;
- ознайомлення студентів з програмою та постановка завдань;
- інструктаж з техніки безпеки та охорони праці;
- складання індивідуального плану та графіку проходження практики.

До практики допускаються студенти які:

- пройшли інструктаж з техніки безпеки;
- пройшли медичний огляд.

Робочий етап практики передбачає знайомство студента з закладом, де він буде проходити практику.

Важливо! Прибувши в установу студент повинен подати керівникові за місцем проходження практики скерування на практику, щоденник практики, в якому робиться відповідний запис та пройти інструктаж з техніки безпеки. Завершуючи практику в установі, студент обов'язково отримує характеристику з оцінкою виконаної роботи та завіреною печаткою. Про завершення практики повинна бути відмітка у щоденнику за підписом керівника установи.

Під час **підсумкового етапу** студент у встановлений термін оформлює звіт з практики. Всі звітні матеріали подаються керівнику практики. Матеріали практики зберігаються впродовж трьох років на кафедрі, потім актом списання передаються в архів.

По закінченні проходження практики відбувається підсумкова конференція. Дата її проведення повідомляється заздалегідь. Студенти готують презентації, виступи, наочність (виставку стендів, газет, інформаційних буклетів), які відображають хід та результати проходження практики. На конференцію запрошуються всі студенти, керівники практики,

завідувач кафедри, заступник декана, декан факультету, представники закладів, де проходила практика. На конференції підводяться підсумки роботи студентів, виставляється оцінка, висловлюються зауваження та пропозиції.

4. Оцінювання практичних умінь та навичок студентів

№ п/п	Вид роботи	Кількість балів
1	Ведення щоденнику практики, фіксація інформації у щоденнику	10 балів
2	Складання індивідуального плану роботи та його затвердження	10 балів
3	Запис результатів спостереження у щоденнику. Протоколи анамнезів	20 балів
4	Результати обстеження психофізичного розвитку осіб різного віку	20 балів
5	Протоколи та аналіз занять, проведених спеціалістами мультидисциплінарної команди	10 балів
6	Інформаційний буклет	5 балів
7	Волонтерська діяльність	10 балів
8	Звіт про проходження практики	5 балів
9	Звітна документація. Презентація звіту	10 балів

5. Зміст навчальної (волонтерської) практики

№	Зміст роботи, год.	Форми і методи організації діяльності	Форма звіту
1	Адаптація студентів.	Бесіда з адміністрацією	Опис у щоденнику структури закладу,

	Знайомство з закладом. (4год.)	закладу з метою отримання загальних уявлень специфіку закладу	його основних завдань. Опис особливостей здійснення психокорекційного супроводу
2	Вивчення проблематики, завдань, плану, режиму та особливостей роботи спеціалістів мультидисциплінарної команди. Вивчення вимог до оснащення кабінету спеціалістів (6 год.)	Відвідування кабінету спеціалістів	Запис у щоденнику інформації про особливості роботи спеціалістів мультидисциплінарної команди
3	Складання індивідуального плану роботи та його затвердження (4 год.)	Аналіз режиму роботи закладу та розкладу занять спеціалістів. Узгодження плану роботи з керівництвом закладу.	Індивідуальний план роботи
4	Вивчення основної проблематики закладу (2 год.)	Бесіда з вихователями, логопедом та психологом/дефектологом	Протокол бесіди у щоденнику. Аналіз проблематики групи.
5	Спостереження за особами, з якими проводиться робота в даному закладі,	Спостереження за особами під час занять, режимних моментів тощо.	Фіксація результатів спостереження та їх аналіз у

	первинний контакт (6 год.)		щоденнику.
6	Ознайомлення з особливостями роботи спеціального педагога, спеціального психолога. Відвідування психокорекційних занять та консультацій спеціалістів (6 год.)	Спостереження за ходом корекційних занять. Надання допомоги спеціалістам у підготовці до занять, виготовленні наочності.	Запис змісту 3-х занять у щоденнику. Виготовлена наочність
7	Проведення діагностики психофізичного розвитку осіб різного віку (12 год.)	Експериментальне дослідження психофізичного розвитку осіб.	Протоколи обстеження з опрацюванням результатів дослідження.
8	Робота за запитом спеціального педагога, спеціального психолога. Волонтерська діяльність (10 год.)	Надання допомоги спеціалісту закладу відповідно до його плану роботи.	Запис змісту роботи у щоденнику
9	Просвітницька робота (4 год.)	Виготовлення інформаційних буклетів.	Інформаційний буклет
10	Підведення підсумків практики. Підготовка звітної документації до	Самостійна робота	Звіт про проходження практики

	захисту практики (4 год.)		
11	Захист практики (2 год.)	Залік	Звітна документація, презентація звіту

6. Перелік звітної документації

1. Щоденник практики.
2. Індивідуальний план роботи.
3. Протоколи спостереження за особами різного віку (в довільній формі).
4. Протоколи обстеження особливостей психофізичного розвитку осіб різної вікової групи (1-2 особи).
5. Протоколи та аналіз занять проведених спеціалістами (в довільній формі, 3 заняття)
6. Інформаційний буклет
7. Звіт про проходження практики
8. Характеристика з місця проходження практики

Документація подається кожним студентом індивідуально в окремій папці (зразки документації подано в додатках)

ДОДАТКИ

Львівський національний університет імені Івана
Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра корекційної педагогіки та інклюзії

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

Навчальна волонтерська

(вид і назва практики)

студента

(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет

педагогічної освіти

Кафедра

корекційної педагогіки та інклюзії

освітньо-кваліфікаційний рівень

бакалавр

напрямок підготовки (спеціальність) 6.010105 «Корекційна
освіта»

курс, група

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, в організацію, установу

Печатка
підприємства, організації, установи «_____» _____ 20__ року

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

Печатка
підприємства, організації, установи «_____» _____ 20__ року

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Індивідуальний план роботи

№	Зміст роботи	К-ть годин	Форми і методи організації діяльності	Форма звіту

Керівники практики:
від Університету

(підпис) (прізвище та ініціали)

від підприємства, організації, установи _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Відгук про роботу студента та оцінка практики

(назва підприємства, організації, установи)

Керівник практики

від підприємства, організації, установи _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

М.П.

« _____ » _____ 20 __ року

**Висновок керівника практики від Університету
про проходження практики**

Дата складання заліку « ____ » _____ 20__ року

Оцінка:

за національною шкалою _____

кількість балів _____

за шкалою ECTS _____

Керівник практики

від Університету _____

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра корекційної педагогіки та інклюзії

ЗВІТ

про підсумки проходження пропедевтичної волонтерської практики

студента _____
групи _____ спеціальність _____

1. Бази проходження практики. Коротка характеристика – опис баз практики. Умови проходження практики.
2. Вид та тривалість практики.
3. Завдання практики, які були поставлені перед студентом.
4. Зміст доручень, характер виконання (індивідуальний чи груповий, самостійно чи під контролем спеціалістів чи у якості помічника).
5. Власні рефлексії щодо пройденої практики (ступінь готовності до виконання завдання, ступінь задоволення від участі у професійній діяльності служби, результативність роботи, надбаний досвід).
6. Опис труднощів та проблем, з якими стикався студент (психологічні, комунікативні, етичні труднощі).
7. Пропозиції щодо покращення та вдосконалення проведення практики.

Дата _____

Підпис _____

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дутчак І. І. Організація та проведення практики з образотворчого мистецтва у школі: методичні рекомендації для керівників практики і студентів 6 курсу ОКР «бакалавр» зі спеціальності «Образотворче мистецтво» / І. І. Дутчак, Н.В. Казакова. – Хмельницький: відділ педагогічної практики ХГПА, 2013. –17 с.
2. Корнят В. С. Соціально-психологічна практика: методичні рекомендації для керівників практики і студентів 4 курсу денної форми навчання ОКР «бакалавр» факультету педагогічної освіти зі спеціальності 6.010106 «Соціальна педагогіка» / В. С. Корнят – Львів : Малий видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 44 с.
3. Мишкіна Л.А. Педагогічна практика у системі ступеневої підготовки вчителів початкових класів: Програма та методичні рекомендації щодо її реалізації. – Хмельницький: Вид-во ХГП, 2006. – 52 с.
4. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах. Наказ Міністерства освіти України від 2 червня 1993 № 161 // Освіта України: Нормативно-правові документи. – К.: Міленіум, 2001. – С. 382 – 399.
5. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, наказ Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 року № 93 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти № 351 (0351281-94 від 20.12.94) // Інорм.зб. Міністерства освіти України. – 1993 № 17 – 18. – С. 16 – 30.

ДЛЯ ПОДАТОК

ДЛЯ НОТАТОК